

پایش ملی محیط کسب و کار استان هرمزگان تابستان ۱۴۰۱ (دوره بیست و چهارم)

پاییز ۱۴۰۱

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

تهیه کننده: واحد پژوهش های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی هرمزگان

مقدمه

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه های اقتصادی مؤثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه ها قرار دارند؛ عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و ... که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه اقتصادی هر کشور به شمار می رود و علاوه بر آن هرچه محیط کسب و کار یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره برداری از فرصت های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهره برداری از فرصت های کارآفرینی در جامعه ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه نیز بیشتر می شود. با این حال بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه ریزی و سیاست گذاری مطلوب است، که دستیابی به این مهم نیازمند وجود فرایندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار هر کشور است.

گزارش حاضر، بیست و چهارمین گزارش فصلی است که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رویکرد تلفیق داده های پیمایشی با داده های آماری بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین ارائه نموده است. در این گزارش، داده های پیمایشی، حاصل از ادراک سنجی از وضعیت مؤلفه های محیط کسب و کار کشور در تابستان ۱۴۰۱، از ۲۵۸۱ فعال اقتصادی زیرمجموعه سه اتاق و با استفاده از روش تکمیل پرسشنامه الکترونیکی (CAWI) و همچنین آمارگیری تلفنی با کمک رایانه (CATI) صورت گرفته است و داده های آماری نیز از منابع آماری رسمی کشور تهیه و مورد استفاده قرار گرفته اند.

امید است نتایج این طرح بتواند نقشه راه روشنی برای برنامه ریزی و سیاست گذاری در جهت بهبود محیط کسب و کار کشور فراهم آورد.

جامعه هدف: مجموعه واحدهایی که طبق تعریف شامل اعضای فعال اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اصناف و تعاون هستند، جامعه هدف طرح را تشکیل می دهند. بنابراین اعضای غیر فعال و اعضایی که عضو سه اتاق نیستند را پوشش نمی دهد

زمان آماری: زمان آماری برای تکمیل سؤالات پرسشنامه، وضعیت محیط کسب و کار در فصل تابستان سال ۱۴۰۱ ست.

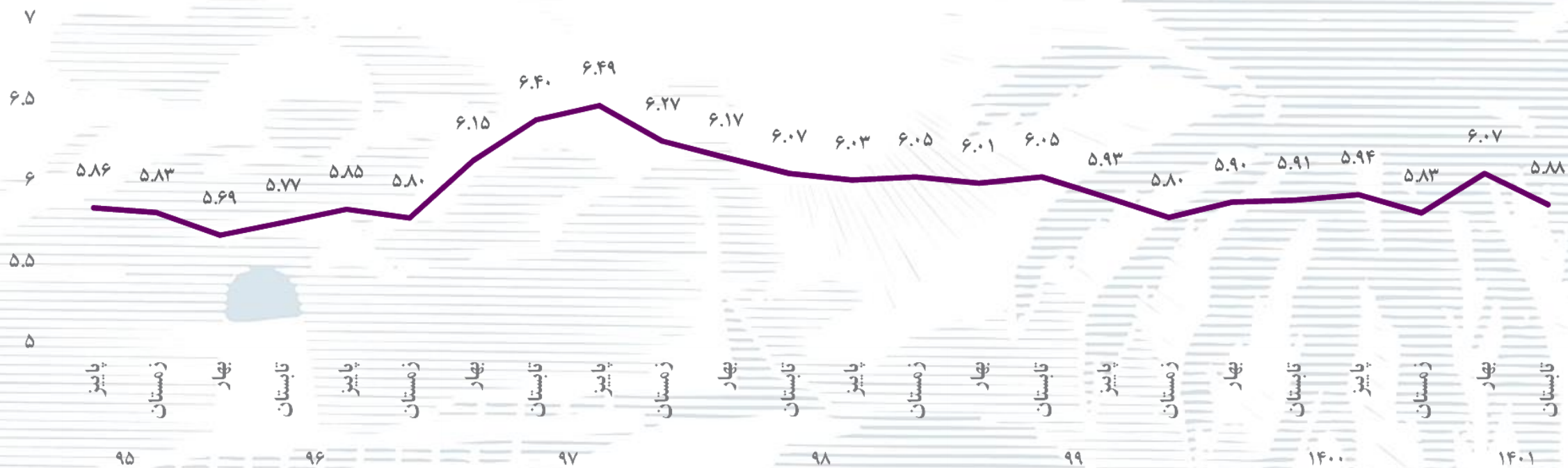
روش جمع آوری اطلاعات: اطلاعات مورد نیاز این طرح به ۲ روش به دست می آید. برای مؤلفه های پیمایشی به صورت آمارگیری الکترونیکی و به تکمیل پرسشنامه از طریق سامانه اینترنتی توسط واحدهای انتخاب شده در طرح نمونه گیری است و برای مؤلفه های آماری از روش جمع آوری داده ها از مراجع رسمی کشور است

نتیجه طرح عددی بین یک تا ده محاسبه می شود. هرچی عدد به یک نزدیک تر باشد وضعیت مناسب تر بوده است.

سال	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۱
شخص کل	۵/۹۱	۵/۹۴	۵/۸۳	۶/۰۷	۵/۸۸

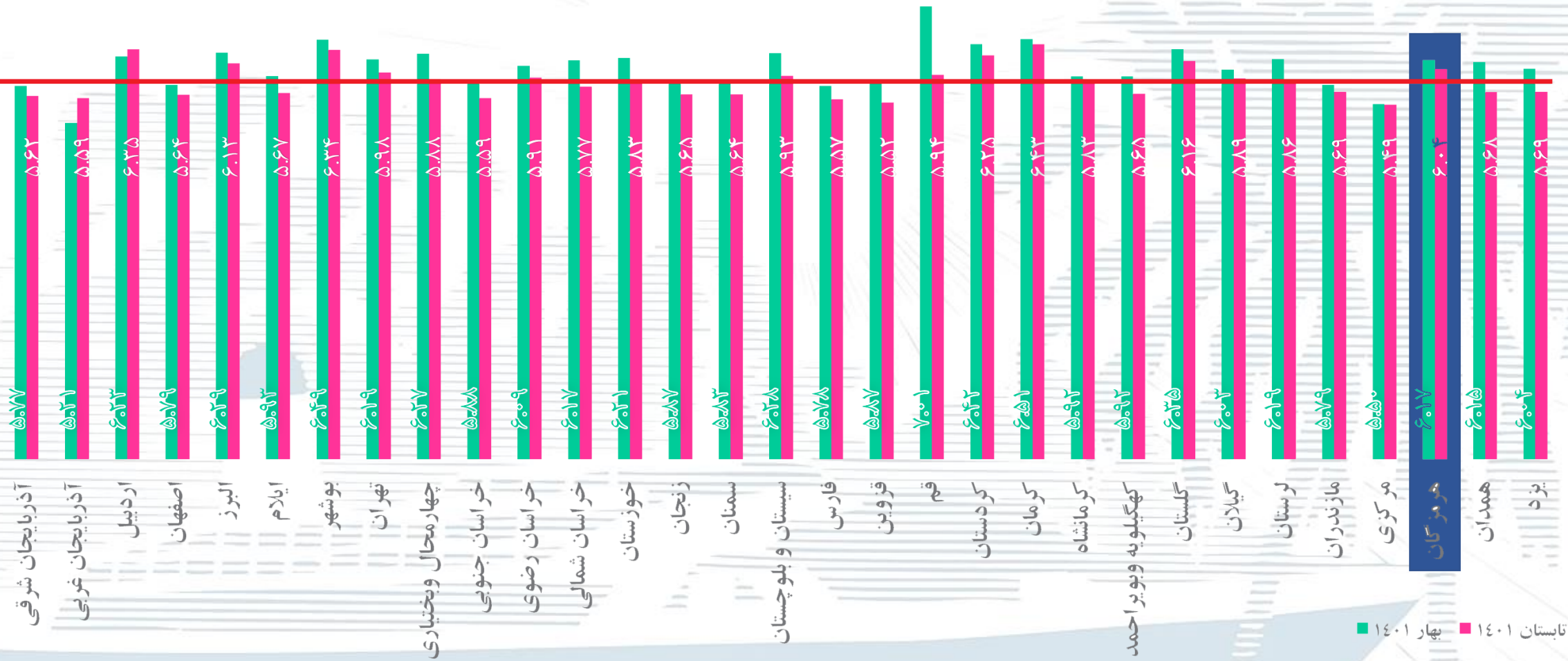

روند شاخص کل محیط کسب و کار

شاخص محیط کسب و کار استان های کشور

شاخص ملی = ۵۱۸۸

مقایسه میزان مشارکت پاسخگویان در طرح در استان هرمزگان با کشور

سال	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۱
هرمزگان	۵۲	۳۹	۴۵	۷۰	۵۱
کشور	۵۶	۶۰	۵۳	۶۰	۵۳

مقایسه شاخص محیط کسب و کار در استان هرمزگان با کشور

سال	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۱
هرمزگان	۶.۰۵	۶.۰۰	۵.۷۴	۶.۱۷	۶/۰۴
کشور	۵.۹۱	۵.۹۴	۵.۸۳	۶.۰۷	۵/۸۸

مقایسه شاخص محیط کسب و کار در استان هرمزگان با مناسبترین و نماسب ترین استانی کشور

استان	مرکزی	قزوین	فارس	هرمزگان	بوشهر	اردبیل	کرمان
تابستان ۱۴۰۱	۴۹	۵.۵۲	۵.۵۷	۶.۰۴	۶.۳۴	۶.۳۵	۶.۴۳

5/57	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
6/62	عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران
5/73	فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار
6/56	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار
5/98	کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه
5/46	کمبود تقاضا در بازار
5/51	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز
5/63	کمبود نیروی کار ماهر
5/25	محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت
3/68	محدودیت دسترسی به آب
3/77	محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و)...
5/78	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی
6/34	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرا

3/70	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
5/60	برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و ...
5/25	بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده های شان
7/11	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار
7/93	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
5/37	رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
2/88	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی
6/10	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
6/40	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت ها و مؤسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار
5/39	ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
6/76	وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به کی یا تعدادی از رقبا در بازار

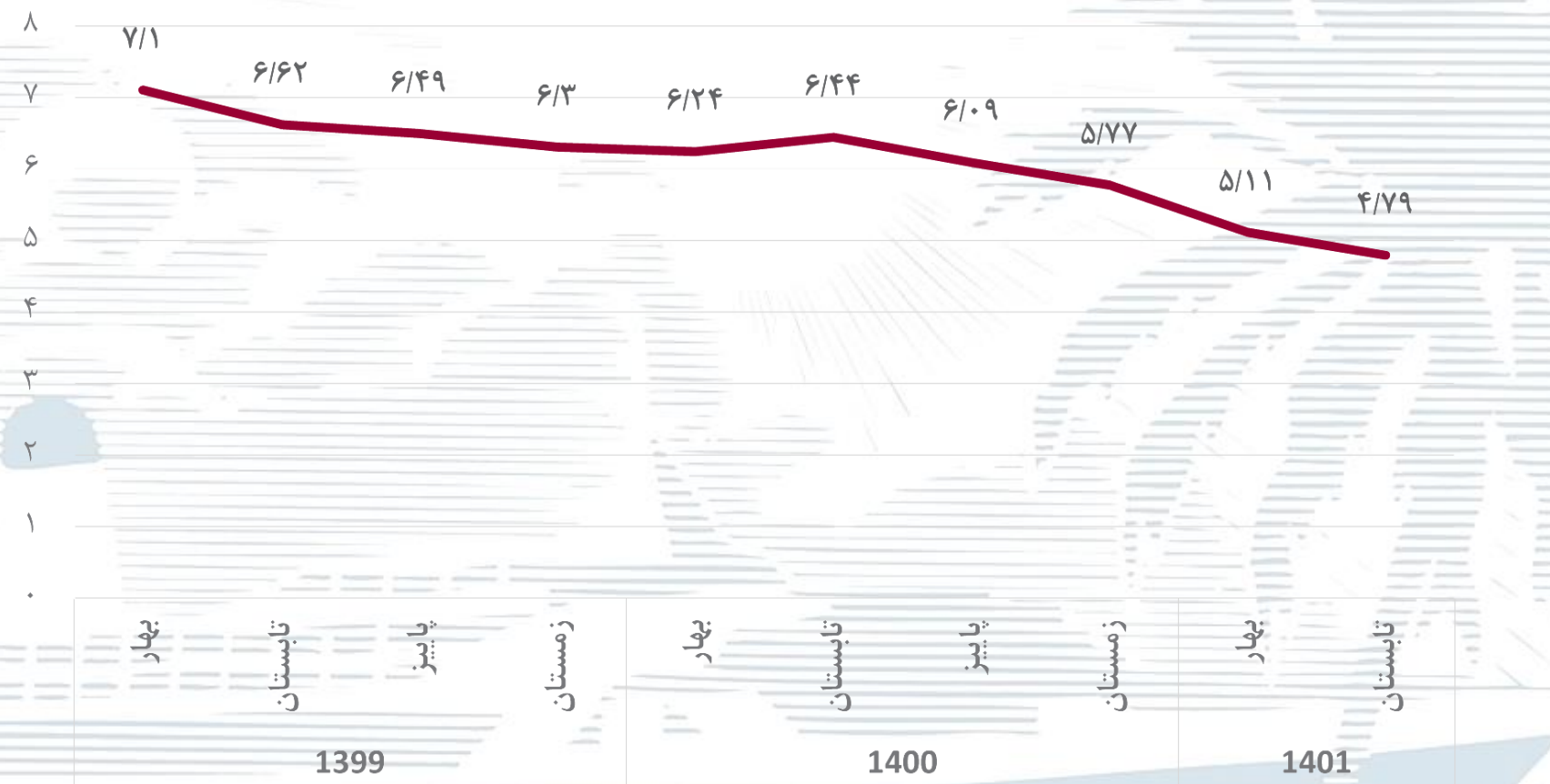

مقایسه شاخص محیط کسب و کار به تفکیک مناسب ترین و نامناسب ترین مولفه های پیمایشی استان هرمزگان با استان های همجوار

استان	هرمزگان	فارس	کرمان	یزد	سیستان بلوچستان
محدودیت دسترسی به آب	۳/۶۸	۲/۶۵	۴/۵۷	۴/۳۱	۴/۵۶
محدودیت دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت	۵/۲۵	۳/۲۵	۵/۲۷	۴/۴۸	۴/۷۵
محدودیت دسترسی به حامل های انرژی	۳/۷۷	۲/۵۷	۴/۰۹	۳/۳۴	۴/۹۴
دشواری تأمین مالی از بانکها	۷/۳۰	۶/۸۴	۷/۶۴	۷/۶۴	۷/۲۲
بی ثباتی سیاستها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار	۷/۱۱	۷/۱۶	۷/۵۷	۶/۷۴	۶/۵۱
غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	۷/۹۳	۸/۰۶	۸/۹۹	۷/۵۱	۸/۰۴

تأثیر کرونا بر محیط کسب و کار کشور

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در مهر ماه ۱۴۰۱:

- بسیاری از شرکتها در مهرماه به دلیل اتفاقات اخیر در کشور با کاهش فروش و عدم توزیع کالا روبرو بوده‌اند تقاضا در بسیاری از فعاليتها کاهش داشته است. (صنایع شیمیایی صنایع کانی غیر فلزی و ...)
- کمبود شدید، نقدینگی چند نرخی بودن قیمت ارز و عدم ثبات نرخ ارز شرکتها را در تأمین مواد اولیه با مشکل روبرو کرده است. (کشاورزی)
- کمبود عرضه نهادههای تولید در صنایع دامپروری و مرغداری و بالا بودن قیمتها کمبود نقدینگی شرکتها باعث شده تا بسیاری از شرکتها اقدام به جوجه ریزی نکنند. (کشاورزی و خدمات)
- ضعف در اینترنت در فعاليتهاهای بخش خدمات تأثیر منفی داشته و در بخشهایی مانند حمل و نقل اختلال ایجاد کرده و بسیار زمانبر شده است. حمل و نقل)
- قیمت‌های دستوری تعیین شده برای برخی از مواد غذایی کمتر از قیمت تمام شده است. (صنایع غذایی صنایع شیمیایی)
- بسیاری از شرکتها همچنان با مانع تراشی برای صدور مجوزها از سوی گمرک و اداره استاندارد روبرو هستند. (صنایع لاستیک و پلاستیک، صنایع شیمیایی و ..)
- برخی از شرکتها به دلیل کاهش تقاضای مشتریان ناشی از حوادث اخیر کشور و همچنین کاهش قدرت خرید ناچار به تعدیل نیرو شدند.
- عدم ثبات نرخ ارز و نوسانات قیمت مواد اولیه و کمبود نقدینگی باعث شده تا بسیاری از شرکتها در تأمین مواد اولیه با مشکل روبرو باشند. برخی شرکتها به دلیل محدودیت‌های شبکه‌های اجتماعی و اینترنت متضرر شده‌اند.
- شرکتها در رفع تعهد ارزی برای تأمین دلار مورد نیاز با مشکلات زیادی مواجه هستند به خصوص که مبادلات با برخی از کشورهای همسایه به صورت ریالی انجام میشود ناچارند تا بعضاً به صورت نقدی از کامیونداران دلار بگیرند.